

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadóhivatal:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám alatt a könyvnyomdában. — Ide intézendők a kiadóhivatalról előfizetés, hirdetmény, nyilttér és egyéb felszólalás.

Ismeretlen kéztől és névtelenül érkező közleményeket nem adunk ki.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata 15 fillér. Többesziros hirdetésnél árkedvevény. Nyilttér-sora 50 fill.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben postautalványon eszközölhető. Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Tisztviselőink szövetkezése.

II.

Mult számunkban e czímen megjelent első cikkünkben be akartuk a közönséget vezetni abba, hogy mi van készülöben városunkban.

Hogy mennyire életrevaló az eszme, elvitáztatlanul igazolja azon körülmény, hogy a tisztviselő-telep létesítése iránt körözött ívet már eddig is 54-en írták alá. Az aláírók sorában találjuk főbb tisztviselőinket és tisztviselői karunk színe-javát, sőt más egyéneket is, kik nem tisztviselők és készek azonnal kész pénzzel fizetni.

Az érdeklődés tehát magas hullámokban csapott fel és széles mederben terjed.

Megvalljuk, hogy midőn e kérdésnek és multi cikkünknek helyt adtunk, az első pillanatra abban a gondolatban voltunk; hogy ezzel is úgy jár közönségünk, mint előbbeni sok más életre való mozgalommal, — vagyis csak szalmaláng lesz, mely mindjárt elalszik. E hiedelmünket erősíteni látszott azon körülmény is, hogy mivel az eszme nem ide való embertől eredt, az nem lesz szinpatikus és így a kivitelre alkalmatlan.

Örömmel konstatáljuk azonban, hogy az egyszer szerencsésen esalódtunk, mert az előlekből ítélve, az ige testet fog ölteni.

E feltevésünknek és reményünknek kedvez az a körülmény is, hogy városunk bensülött polgársága és háztulajdonosai nem valami nagy hozsonnával fogadták ez eszmét és mozgalmat.

A tisztviselők tehát már elérték egyet, hogy nem oly igénytelen csoportot képeznek városunkban, mint a milyenek ez ideig lebecsülték őket.

Már is neszt vettük, hogy messze a jövőbe tekintő jeles polgármesterünk nem kaczagott a mozgalom hallatára, hanem komoly fon-

tolóra vette a tisztviselők óhajtott és indokolt kívánságát s már is tervezget, miképen lehetne e kérdést úgy megoldani, hogy a kecske is jó-lakjon, meg a káposzta is megmaradjon.

Serkentésképen és az üdvös eszme mellett leendő kitartó küzdelem és ezél elérése szempontjából azt is megsugjuk tisztviselőinknek, hogy egy tekintélyes és a körülményekkel számoló városatya sem tartja e mozgalmat nevet-ségesnek és lekicsinylendőnek.

Mi is ez álláspontra helyezkedtünk és szívesen agítalunk tisztviselőink érdekében.

Sajnos sokan, igen sokan még ma is igen furesa fogalomban és véleményben vannak a tisztviselőkről. A tisztviselőt urnak tartják, ki kényelmesen ül a meleg szobában és pipaszó mellett heveri el életét az íróasztal mellett. Hát hogy rövidke legyünk, kik ekkép gondolkoznak, azok nagyon, de nagyon tévednek.

A tisztviselő kiesi gyermek korától kezdve tanul és küzd a férfikor eléréseig. A mai viszonyok és követelmények között legjobb esetben 24 éves korában jut oda, hol már fizetést kap és még 5—6 évig ezután is nagyon esekély fizetésért kell szolgálnia. Egész életét azután a keserves szellemi munkában tölti el és bizony görnyed a sok munka alatt.

Ez állampolgár is, a tisztviselő tehát joggal tarthat számot képzettségénél és nehéz munkájánál fogva arra, mire egy tőkést, egy egészséges viszonyok között élő kereskedőt, iparost és háztulajdonost emelt a sors.

Tisztelet a kivételeknek, mert a mi vagyonos embereink között is vannak jószívű egyének, kik nem becsülik le a vagyontalan tisztviselőket és sietnek azoknak emberbaráti támogatást nyújtani.

De azokkal szemben, kik nem e véleményen vannak és csak az önzés a mindennapi felkelő imájuk, azok ellen szövetségbe kell lépni

hegyek és síkságok valószínű körrajzát kivehetjük ezen a legközelebbi szomszédunkon, noha a síkságokról azt is lehetne mondani, hogy tengerek és úgy is neveztek őket, odateleptívén álmaink és kedélyhangulataink változásait. Talán ideillő lesz egy ifjúkori versben elkövetett merénylet a holdas éjről:

1 „Mi szép az éj, a holdas éj . . .
A tájon esend honol,
Ezüstsugár a lombokon
Széliden szétomol.”	3 „Sejtelmesen a fáltövében
Az árnyék szinte reng,
Szélid tündér az álmokat
Most hinti odabent.”
2 A lány zefír oly kellemes,
Illattal oly teli:
Pieziny virágok kelyhéből
Mézesókját éldeli.	4 A lég is úgy sóhajt, lehel,
Gyöngéden hallani:
Maradjatok ti holdas éj
Nyugalmas álmai.

De eltűnik az éj, utolsót pislog a hajnali csillag és mint Homér mondaná, fölkel ágyából a rózsaujú hajnal s biborszínre festi az ég azürszín kárpitjának keleti szegélyét, mert ott közeledik már a fény királya: a nap, a mely nemesak hogy a nappali világosságból adja ki nekünk földi porban turkáló vakondokoknak a részünket, hanem egyuttal tömegének vonzó erejével arra kényszerít, hogy körülötte keringjünk, a mint mi körül-tünk meg a hold s így ketten mérük számunkra az időt nagyobb arányokban, t. i. esztendő és hónap számmal, míg földünk saját tengelye körül is torogván 24 óránként, az egyik fele mindig világos, a melyik ugyanis a nap felé fordult, míg az ellenkező oldalon sötét van, vagy a holdvilág ad félhomályt, így földünk maga méri ki számunkra az idő kisebb adagjait: a napokat. Ennél kisebb arányokban is mérük az égitestek az időt, de azt már nehezebb az égboltozat óriási chronométerszerűl olvasni, hát azt a közönség számára olvashatóbban és megközelítő pontosággal elvégzik a földi órásmesterek, a kikben körülbelül megnyugodhatunk, egy-két percnyi vagy másodpercnyi eltérés miatt ne vágjuk a falhoz ezeket a hasznos emberi műszereket.

De ne tessék megijedni, nem akarom a tisztelt közönséget ezuttal a csillagászat titkos labirinthjaiba vezetni, csak felsorolom, hogy ezek is a természethez tartoznak és a földi világ részben tőlük függ, sőt a földi élet nagyrészen tőlük függ, mert mi volna, kérem, ha a nap úgy egy pár esztendőre elfeledkeznék rólunk,

és tisztességes eszközökkel kell a tisztviselő családok tisztességes, állásukhoz mért existenciáját közös erővel megteremteni.

A mi tisztviselői gárdánk soraiban egyetlen egy sincs, ki kivétést érdemelne. Joggal lépnek tehát a szövetkezés terére és joggal követelhetik azt, mi őket megilleti. Városunk pedig kivétel nélkül csak büszke lehet, hogy ilyen tisztviselői laknak és élnek falain belül.

Jogos kívánságuk előtt tehát az utat nem elzárni, de megnyitni kell, mely a magánérdek mellett még a város érdekét is nagyban fejleszteni fogja.

Ha a város vezetősége és polgársága ekképen fog gondolkodni arról a tekintélyes intelligens elemről, melyet ma csak úgy neveznek: hogy „viz hozta, gály csapta”, akkor a tisztviselőik innen nem el, de ide fognak kíváncsodni, sőt gyökeret is fognak eresztetni és utódaik már rimaszombati polgárokká lesznek.

A városra még az a nagy előny is bekövetkezik, hogy a hivatalok és így a hivatalnoki kar is szaporodni fog. De ha a város gátat vet, akkor lakás, irodai helyiség hiányában még a jelenlegi szám is apadásnak lesz kitéve.

Köztudomású dolog, hogy városunkban ma már teljességgel nincsen lakás, tehát ha egy hivatal ide helyezését kérelmeznők, vajjon hol lehetne azt elhelyezni? — Teljességgel sehol.

Ismét a régi bűnök kelnek ki sirjaikból, melynek fejfájára a katonaság elvesztése van örökre telírva.

Mi utódok tegyük jóvá tehát elődeink jóhiszemű tévedéseit és igyekezzünk a tisztviselőikkel szembe helyezkedni, de velük karöltve erkölcsi és anyagi erőinket összevetve, e város határát tágitani és bástyáit kiépíteni.

Ha annak idején Tornaljára ragyogott volna a szerencse csillaga, — felsóhajtunk, hogy milyen másképp történt volna ottan minden.

TÁRCZA.

Czélszerűség a természetben.

ÍRta: HORVÁTH ZOLTÁN.

Az a megtisztelő megbízás ért, hogy olvassak fel valamit a természetről.

Igen nagy zavarban volnék, ha meg kellene határoznom: mi a természet a maga valójában?

Csendben működő titkos erők, a melyeknek külső hatását érezzük és vizsgáljuk, de belső valóságukat nem értjük, csak tapogatózva sejtünk felőlük, ez a dolognak egyik oldala, míg a másik oldalon a formáknak, az alakoknak kimeríthetetlen változatossága, a mely mind arányt, harmóniát, művészi szépséget lehel, a mely az Isten esőkjától harmatos, ez a természet!

Csendes éjjel, mikor a világ zaja elpihen, el-elmerengve nézzük az égboltozat azürjén fénylő csillagok ezreit és sejtelmünkben meg-megrezzen a tudomány elmélete, hogy az talán mindegyik egy-egy világ, vagy mint Madách a költő olyan szépen írja:

„Az születendő világok bölcsője,
Ez elenyészőknek koporsója” . . .

Lehet, hogy úgy van: a tudomány kutatásai valószínűvé teszik. De bizonyos, hogy más szemmel mereng rajtuk a sivatag kóborló beduinja, vagy pusztáink egyszerű pásztora, mikor azok állásából következtet az éj tovahaladására. S ki tudja: melyikünk a boldogabb? Ók-e a maguk alázatos egyszerű gyermekségében, vagy mi széleskörű tudásunkban, a mely talán egy lépéssel közelebb vitt benünket a valóság megértéséhez!

De ime ezüstugáru tányér emelkedik a kis fénypontcsókák közé és tejbé mártott ezüst szelid fénykévéit szórja tájainkra, hogy annál sejtlemesebbé tegye a félig világos éjjelt. A hold az, a mi földünknek hűsége kiserő társa, a melyről a tudomány azt véli, hogy kihűlt, kihalt égitest, sem víz, sem levegő nincs rajta, tehát semmi élet, ámbár még a jövőtől reméli olyan messzelátók készítését, a melyekkel a holdat olyan közelségből szemlélhessük, mint a léghajós az alatta elterülő föld tájait, mert most még csak annyira vagyunk, hogy a

hogy mi is vagyunk a világon? mi történe akkor velünk, ha a nap elhagyná az ő pontos, czélszerűen kiczirkalmazott pályáját vagy a föld kizökkenne napkörűl utjából, vagy az egyik fele évekig elfordulva maradna a naptól és épen az a fele, a melyiken mi vagyunk? Honnét vennők akkor azt a sok szemet, fát, petroléumot villamosságot, a mely a nap melegének és fényének csak ezred részét is pótolja? Ezért hát ne sajnáljunk egy pár percet a naptól és a többi égitestektől sem.

Mikor följebb emelkedik a mi nappali világítónk, már akkor biborszínből olvadt arany színére változnak sugarai és ez az aranyszín ott rezeg, ott tánczol a hegy-óriások ormain, csillogó gyémántta változtatva azok tejeten a havat, ott tündöklő a mérhetetlen óceánok felületén, hintázva, megfürdetve képmását azok habjaiban; ott ragyog s életet, üdéséget árasztva az erdők zöld lombjai között, ott tündöklő a rónák mezők kalászán, illatos pázsitján, bevilágít meg a moecarakba is s azok iszapjától nem sározza be magát. sőt az iszap egy percze elveszti tőle rút sár jellegét s aranyos derű verőfénye ad neki életet. Hát még mikor a napvilág fénykévéinek hatása alatt mozgó lények nyüzsgő sokasága tolong elő éjjeli nyugvóhelyéről, hogy örüljön a megújuló életnek: az aranyos, verőfényes, derűs létnek. Ott a fűrveri nótáját a vetés között, amott a pacsirta száll a magasba kedves csicsérgéssel, ott a munkás méhek serege járja be örökös zümögéssel a rónák, völgyek illatos virágait, amott a hangyaboly végzi egyforma fáradságtalan munkáját, a rét virágai fölött a rövidéletű pillangók hada szállong, tánczolva az aranyos verőfényen, a mely megaranyozza az ő egynapi gondtalan életüket. A vizekben a halak gyors sikamlással usznak tova, majd játszadozva jönnek a víz színére, a habokat bevilágító aranyugárral kaczerkodva. Mindenütt élet, jókedv, vidámság, aranyos verőfénye. Ezt a sok jólétet ennyi számtalan lénynek mind a nap hozza meg.

Nagy dolog is élőnek lenni.

Vizsgáljuk meg csak, mit is jelent az élet tulajdonképen?

Ugy tanultam hajdan a filozófiában száraz szavakkal, hogy az élet folytonos tevékenység, a melynél fogva az élő önmagát mozgatja.

De hát eső után késő a köpönyeg! Idáig áztunk, fáztunk: igyekezzünk tehát jövőre oly subát szabni, mely végig éri egész testünket és egészséges belsővel és külsővel jelenhessünk meg a modern világ nagy hullámzásában.

Ezuttal még nem zárjuk le e kérdést, mert az adatgyűjtés munkájával vannak tisztviselőink elfoglalva s reméljük, jövő számunkban már ha nem is egészen kész tervvel és adatokkal, de oly értelemben fogunk beszámolni, hogy nem lesz többé kitérés e kérdés elől.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem újították, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy ugy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek. Tisztelettel a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Alispánunk kitüntetésé. Alispánunkat: *Bornemisza* László udvari tanácsost újabb kitüntetés érte. Ő Felső-Iső *Ferdinand* Bulgária királya különös jóakarata jeléül részére polgári érdemrendjének középkeresztjét adományozta. A kitüntetés megveszte általános nagy örömet kellett, mert az egy érdemekben gazdag férfit ért. A kitüntetettnek minden oldalról számosan gratulálnak.

Koburg Fülöp herceg vadászata. Mint lapunk múlt számában jeleztük *Coburg* Fülöp herceg fiával *Lipót* herceggel, továbbá *Frigyes* főherceggel és *Agost* kir. herceggel együtt vadászkiutazással f. hó 24-én este a 9 órákor ide érkezett vonattal megjött. Az állomáson a hercegeket *Czirbecz* uradalmi intéző és *Schulhof* Pál állomásfőnök fogadták, kikkel az előkelő vendégek néhány szívélyes szót váltottak, s aztán Balogra hajtottak. A vadászatok hétfőn vették kezdetüket s ugy halljuk, hogy az első napon mindjárt 30 vadászot lőtek. *Frigyes* főherceg csütörtökön 28-án a délutáni vonattal utazott el városunkból, *Fülöp* kir. herceg pedig a társaság többi tagjaival tegnap — szombaton — utazott el.

Vallásos estély. A helybeli református egyház, — melynek szeretetvendégségként ismert vallásos estéi széleskörben vonzó hatásuk — f. hó 3-án szerdán 5 órákor tartja harmadik vallásos estélyét a főgimnázium tornacsarnokában. Ez alkalommal *Czinke* István ref. lelkész „A vallás jövőjéről” fog előadást tartani. Vendégeket szivesen látnak.

Felolvasás. *Bencsik* Sándor főgimn. hittanár február 2-án d. u. 3 órákor a róm. kath. olvasó-egylet helyiségében egy közérdekű tárgyról felolvasást tart, a melyre a kibocsátott meghívó szerint az egylet tagjai kívül a nagyközönséget is szivesen látják. Belépti-díj nincs, de a közönség által önkéntesen felajánlott filléreket elfogadják.

Küldöttség a minisztériumokban. Folyó hó 21—22-én dr. *Kovács* László polgármester vezetése alatt *Lukács* Géza és *Törkölty* József városi képviselők-ből álló deputáció járt Budapesten többféle ügyben. Az állami elemi iskolák építési költségeire államsegélyt kértek, kérték a méntelep bérszerződésének formaszertű megkötését, kérték továbbá a Méhes-puszta állami bérletbe vételi ügyének sürgős elintézését. A fogadtatást ugy *Daranyi* Ignác földmívelésügyi miniszternél, mint *Tóth* István közoktatásügyi államtitkárnál *Bernát* István képviselő eszközölte ki s ő kalauzolta a küldöttséget mindenütt. A nyert válaszok a város ezen fontos közügyei kedvező elintézésére alapos reményt nyújtanak.

Igy nagyon elvont a dolog, nem sokat értünk belőle, de lássuk egy kissé részletezve a valóságban, ugy majd jobban fölfoghatjuk.

Az összes földi testeket a vegytan mindegy 70-féle alkotórészre tudja fölbontani s ezeket az alkotórészeket elemeknek nevezzük, így hát a föld ismert felső rétege, a víz, levegő és a földön levő testek 70-féle elemből állanak. Lehet ugyan, hogy ez a 70 elem egy-két alap elemre vezethető vissza s e szerint az elemek sem volnának mások, mint az atomok más-másféle mozgásainak megfelelő anyagi állapotok.

De már most az az érdekes, hogy az egyik helyen a carbonium, nitrogén, oxigén és hidrogén tehetetlen tömeg, a mely mindenben alá van vetve a mechanika törvényeinek és azon túl nem juthat soha, míg más helyen önálló, belső mechanizmus és azon túl titkos, rejtett erő látszik jelenségein, elkezd a föld anyagát, vizét magába szívni és a maga testéhez hasonlóvá tenni, elkezd a levegő szénásvát fölvenni és abból a nausugarak hatása alatt keményítőt, ezukort formálni, elkezd komplikált vegytani és összetételi folyamatokat végezni s mindezt saját magától, a benne rejlő erőnél fogva. Honnét vette ezt az erőt, mikor a chemia benne sem tud mást kimutatni, mind azokat az elemeket, a melyek az élettelen anyagban is megvannak? Benne sincs más, mint carbonium, oxigén, hidrogén, nitrogén és esetleg egy-két elem jelentéktelen kicsinységben. És mégis ezek az elemek növényre egyesülve mennyi önálló működésre képesek, legyen bár a növényi sejt olyan kicsiny, mint a milliméternek századrésze, ha megvan benne a sejt-nedvesség, már élő anyag és minden említett életteli folyamatot magától képes végezni és arról is gondoskodni, hogy fajtája ki ne vesszen. Ki adta ezt a képességet az élő anyagnak? Magától lett ez az élettelen anyag élővé, mint az ősnemz dési elmélet h véi vitatják, vagy az anyagon kívül álló teremtő erő adta belé az anyagba az életnek első csiráját energia alakjában? mint azt ma már *Claude Bernát* és *Pasteur* Lajos idevonatkozó kísérletei után senki sem tagadhatja többé, ha csak az öreg *Haeckel* Ernővel csak azért is tagadja, hogy ne kellessék még az első csodát, a teremtés csodáját is elfogadni. Az öreg *Haeckel*nek jó szimatja van: nem h ába borzad a csodától, megérezte itt a cso-

Halálozás. Városunk egyik régi, tisztos ur asszonya: özv. *Zwieker* Ottóné született *Vicziány* Adél hunyt el folyó hó 29-én 65 éves korában hosszu betegség után. Az elhunytat veje: *Kishonthy* József négy gyermekével mint unokákkal, s testvérei: özv. *Beliczky* Viktorné szül. *Vicziány* Erzsébet leányával és *Vicziány* József gyermekeivel gyászolják. Temetése ma vasárnap délután 3 órákor megy végbe. Halála széles körökben kelt részvétet.

Ünnepelt munkás. Ritka szép és lélekemelő ünnepély foly le e hó 24-én a tiszolci vasgyári iskola egyik termében. A lelkes ünnepeltetés egy egyszerű munkásnak jutott osztályrészül, a ki 31 éven keresztül páratlan buzgalommal, s lelkiismereteséggel végezte teendőit, s a ki a kereskedelemügyi miniszter elismerésének jeléül díszes oklevéllel tüntetett ki, s azonfelül 100 korona jutalomban részesített. Délután 3 órákor megjelentek a fenyőgalyakkal s magyar czimerekkel izlésesen földszített teremben: *Radványi* István kir. tanácsos, a miskolcsi keresk. és iparkamara elnöke, továbbá *Dr. Sugár* Ignác, a kamara titkára, *Molnár* Zoltán tb. főszolgabíró, *Lányi* Róbert felügyelő, *Kann* Ede plebános s a tiszolci intelligencia színe-java, hogy lerója az elismerés adóját az ünnepelt: *Roszjár* Vincez előtt. A kamara elnöke élénk színekkel ecsetelte a munkás kiváló tulajdonságait, erényeit, s átnyújtá neki az okiratot s jutalomdíjat. Majd *Lányi* Róbert felügyelő emelkedett szólásra, s mint munkatárshoz szólva, a fölötti örömeinek adott kifejezést, hogy sikerült neki a ritka becsületesség s páratlan szorgalom e megszemélyesítőjének e kitüntetését készközölnie. *Satina* János jegyző anyanyelvükön intezett szép, lelkes beszédet az egybegyűlt munkásokhoz, mintaképpül állítva elébük az ünnepeltet. *Pobozsny* Benő a gyári alkalmazottak nevében mondott hálás köszönetet *Lányi* Róbert felügyelőnek az irántuk tanúsított jóindulatáért, s azon óhajának adott kifejezést, hogy kísérje az ég áldása az új működési helyére. E beszéd elhangzása után a kitüntetett *Roszjár* Vincez a meghatottságtól remegő hangon tolmácsolta hálájának érzelmeit mindazok iránt, a kik neki e felejt-hetetlen napot, e nagy örömet megszerezték.

A „Rimaszombati Kaszinó” választmánya f. hó 25-én ülést tartott, melyen a gyengélkedő *Kubinyi* Aladár elnököt *Samarjay* János alelnök helyettesítette. A választmány meghallgatván a pénzügyi bizottság jelentését, annak a múlt évi pénztárvizsgálatáról szóló részét tudomásul vette és elszámoló *Zachar* Gusztáv pénztáros részére — elismerő köszönetének kifejezése mellett — a felmentés megadását javasolja a közgyűlésnek is. Nagyobb vitát provokált a f. 1909. évi költségelő-irányzat, melyben a pénzügyi bizottság a mutatkozó közvetlen szükséghez képest a tagdíjnak 20%-kal azaz ez eddigi évi 20 K-nak 24 K-ra való felemelést javasolja. Ezzel szemben *Samarjay* János alelnök igen életrevaló javaslatot terjesztett a választmány elé. E szerint teljesen egyenlő jogok élvezése mellett lennének alapító tagok évi 40 K-val, rendes tagok évi 30 K-val, rendkívüli vagy pártoló tagok az eddigi 20 K. tagdíjjal. E még mindég megszívlelendő javaslat a rimaszombati intelligencia nagyon is elágazó anyagi viszonyainak, a kaszinó egyesítő hivatásának és jövő fejlődésének komoly megalapozása alapján készült. Érvényesül benne a helyes progresszivitás a fizetésben és a helyesen értelmezett egyenlőség — a megfelelő intelligencia mellett — a társadalmi jogok egyenlő élvezetében. Az indítványozó szerint a kaszinó tagja maradhatna és lehetne minden intelligens és tisztességes ember anélkül, hogy anyagilag megerőltetné magát; amellet jutna bőven a nagyobb kényelemre is, sőt bizonyos összeg a beépített régi tőke visszatérítésére és esetleg a jövőben saját házvételre is. Nagy figyelem mellett szóltak e fontos kérdéshez: *Bornemisza* László alispán, dr. *Veres* Samu, *Medvezky* Sándor, *Rárossy* Gyula, dr. *Wallentin* Dezső és *Lukács* Géza. Pro et contra. Mellette és ellene. Végeredményként a választmány az egyenlőség nevében

dát. És valóban nagy esoda ez, a mely ha naponként nem ismétlődne, olyan rendkívüli dolgokkal állítana szembe a tudományos szemléletűt, hogy ehhez képest minden más esoda elhalványulna. Mert ez egy óriási ugrás: az élettelen anyagnak: a carboniumnak, oxigénnek, nitrogénnek, hidrogénnek érthetetlen, rejtélyes megjelenése az élet szimpadán önálló erőkké, gondoskodni képesen saját magáról sokszor századokig, évezredekig, mert vannak százados, sőt ezredéves életű fák és gondoskodási képesség saját fajtája fennmaradásáról. Hogy az élettelen anyag ezeket a képességeket megszerezte, az előttem igen nagy esodának tűnik föl.

De az élettelen anyag álmodni látszik ilvenről, legálább a formákat illetőleg, éppen a téli dermedtség idején, a mikor a jég és hó kristályai ablakokon, hóhelyekben növények, virágok alakját utánozzák.

Az életnek jóval több jelenségét tünteti föl az a carbonium, nitrogén, oxigén és hidrogén élő állapot alakjában, a mikor már nemesak más anyagot hasonlít át a maga testévé a táplálkozással, nemesak fajtájáról gondoskodik, hanem tetszése szerint mozoghat: elhagyhatja helyét és szükségletei, kívánságai szerint mozdíthatja szerveit. Itt az élet még magasabb fokban nyilvánul: a carbonium, nitrogén, oxigén, hidrogén szárnyra kel és átrepül a hegyóriásokat, ugy nézve le rájuk, mint a kandok turásokra; átrepül vagy átussza az óceánt, mikor az ösztön törvénye arra készíti. Ki adta neki ezt a képességet, ezt az erőt: az önkéntes mozgási energia első csiráját? Sokan azt hiszik, hogy ha föllátnak egy folytonos, szakadatlan sort, a melynek tagjait részint a valóságból, részint a bizonytalan mult különböző tájairól szedk össze, részint a képzeletből pótolgatják ki, azzal már könnyedén megoldották a talányt és éveken, évtizedeken át könyvekben, lapokban, folyóiratokban ezt trombitálják mind g a közönség fülebe, azzal a folytonos, szakadatlan sor leszármazási elmélete biztos, tudományos igazsággá válik. Hába való dolog: a humberg csak humberg marad, ha a tudomány nevében üzi is játékaikat és csak az marad meg belőle évtizedek multán valóságnak, a mi előbb is valóság volt.

Magától értetődik, hogy ezzel nem cizelőzunk azokra a nagy, komoly tudósokra, a kik tudományos elméletüket csak mint a kutatás új alapját akarták tekinteni és

az egyenlő tagdíjnak 50%-kal vagyis évi 30 K-ra való felemelését javasolja a közgyűlésnek, melynek határozatát 1909. február 21-ét tüzte ki. Egyben az érvényben levő alapszabályok szerint 3 évre kötelező új megalakulást és új aláírási iv kibocsátását határozta el.

A polgári olvasókör választmánya f. hó 24. délelőtt *Szabó* József elnökele alatt ülést tartott, melyen a választmány a különféle jelentéseket tudomásul vette s a közgyűlés idejét február hó 7-ére tüzte ki. A közgyűlés előtt valószínűleg még egy választmányi ülés tartatik.

Felolvasás. A rimaszombati kaszinó ünnep-rendező bizottságának — miként jeleztük volt — sikerült *Horváth* Zoltánt, a helybeli egyestült protestáns főgimnázium jeles professzorát egy tudományos felolvasásra megnyernie. „*Czélserűség a természetben*” volt a czime a kitűnő felolvasásnak, mely ma egy hete a kaszinó nagytermében megjelent igen válogatott hölgy és férfi hallgatóságot mindvégig igen lebilincselte. (A felolvasást lapunk társaróvatában közöljük. Szerk.)

Közigazgatási bejárás. Folyó hó 26—28-án tartatott meg a Rimaszombattól—Ratkóig tervezett vasut közigazgatási bejárása. Az eljárás Rimaszombatban január hó 26-án délelőtt 9 órákor vette kezdetét a város-házban. A vármegyei *Lukács* Géza főjegyző képviselte. A tárgyalást dr. *Adám* Géza miniszteri titkár vezette, s mint hivatalos egyének résztvettek abban: *Kricsfalussy* Mihály műszaki tanácsos, *Vassal* Károly es. és kir. főhadnagy, *Moroszó* Károly kir. tanácsos, államvasuti főfelügyelő, *Hoezda* Kálmán kulturmérnök, *Görgyey* László üzletvezető, *Kollmann* Károly forgalmi főnök, *Stráner* Camilló főmérnök, *Holobay* Arthur máv. hivatalnok, *Juraskó* Jakab műszaki tanácsos, *Sipos* Béla mérnök, *Máriássy*, *Osváth*, *Kuna* főszolgabírák. A Dr. *Kovács* László polgármester és *Molnár* József ügyvéd által képviselt érdekeltek közül Rimaszombatba a helybeli, valamint Zárkajts, Uzapanyt és Balogtamási községek előjárósága és birtokos közönsége volt megidézve, kikkel a vonal-vezetés délután 2 órára letárgyaltván, másnap, vagyis 27-én reggel a bizottság *Balogra* ment, hová Alsó- és Felsőbalog, Meleghegy, Bugyikfala, Derencsény, Baloghruhá és Szeleste községek előjáróságai és birtokosai voltak beidézve. Még aznap a bizottság tovább utazott *Ratkóra*, hol a bejárás *Ratkó* nagyközség, valamint *Ujvászár*, *Ratkószabadi*, *Szásza* és *Gömörrepa*s községekkel tartatott meg 28-án. Balogon és *Ratkón* a vármegyét idb. *Mihalik* Dezső *Coburg* hercegi ügyész képviselte. Január 28-án délután a bizottság visszautazott Rimaszombatba, honnan a délutáni vonattal a bizottság tagjai elutaztak. Ertesülésünk szerint a bejárásnál érdekelt községek mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel fogadták a bizottságot, s örömeiknek adtak kifejezést, hogy ez a rég óhajtott vasuti terv, mely a vármegye körülbelül 40 községét van hivatva a kereskedelmi forgalomba becsatolni, immár a megvalósulás kétségtelen stádiumába jutott. Nem is szabad most már a megvalósítás szorgalmazásával késni egy napot sem, mert minden perc csak tetemes közgazdasági kárt jelent ezen nagykitéjedésű vidéknek, hanem latba kell vetni minden erőt és tekintélyt a vasut hamaros megvalósítása érdekében. Mint tudjuk, a tervezési és alapítási munkálatok hamarosan be lesznek fejezve, s amint ez megtörténik, nyomban hozzáfognak a kiépítéshez. Az alapítás részleteit nemskóra bővebben fogjuk ismertetni.

Szülészni vizsgája. A közkórházzal kapcsolatos szülészni tanfolyam tót tanulmányi kurzusa f. hó 30-án ért véget, s ma 31-én van a vizsga, melyen az előadó dr. *Löcherer* Tamás igazgató főorvoson kívül dr. *Mesko* Miklós gömöri, dr. *Kostialik* Ferencz zólyomi és dr. *Okolicsányi* János nógárdi tisztí főorvos vesz részt. A tanfolyamnak most 17 növendéke volt.

Megőrült ügyvéd. A fővárosi lapokban olvassuk, hogy dr. *Dienes* Gyula volt putnoki ügyvéd, ki lapunknak is két éven át felelős szerkesztője volt, e héten annyira kitört a súlyos elmebetegség, hogy be-

nem vitték azt a vásárra azon kiforratlanul. Tisztelet az ő érdemeiknek, de nem a vakhít meghunyászkodása tekintélyük előtt. Emberek voltak, ők is tévedhettek!

De az életnek még bámulatosabb jelenségei nyilvánulnak meg az emberben, pedig az ember sem más, mint carbonium, nitrogén egy-két más elemmel vegyülve és több mint felerészben víz vagyis oxigénnel vegyült hidrogén! És itt ezzel az anyaggal karöltve öntudat, értelem, szellemi működés jelenik meg s a szabad elhatározás képessége kifejthető. Tud önmagáról, vizsgálja önmagát, tudja: mit gondolt? mit itél? mit következtet? mit és miért határoz? Olyan fogalmai vannak, a melyek az anyagi világon tulesnek: jogról, igazságról, végtelenről, örökkévalóságról, Istenről! Honnét ez a szellemi működés? honnét az öntudat, honnét az értelem, honnét ez anyagon túles fogalmak? Némelyek ezt is az élettelen anyagból származtatják, de ilyen esodának elhívésére olyan hit kell, a mi mindenre képes és ilyen óriási tudományos hittel még sokan nem rendelkeznek s azért az ember szellemi képességeit is az anyagon túles, az anyag fölött álló végső okból származtatják. Legyen szabad kijelentem, hogy én is ezekkel csatlakozom, mert az ember szellemi tehetsége olyan nagy képesség, a mely egy egész világgal elválasztja őt még az állatoktól is!

A természet lényének rövid áttekintése után érdekes lesz beletekinteni egy kissé abba az egységbe, abba a harmóniába, abba a *terezserűségbe*, a mely a természet élőlényeit összekapcsolja egymással. Ennek a harmóniának vizsgálata *czélserűséget* és *czélatörékvést* fog szemünk elé állítani és pedig nem valami esetleges, véletlen vagy értelmünk által mesterségesen kitalált czélserűséget és czélatörékvést, hanem természetes, a dologgal belsőleg összefüggő czélserűséget és czélatörékvést, a mely meggyőzhet bennünket arról, hogy az anyag ugy van alkotva, hogy az egység és harmónia e beláthatatlan hálózatára alkalmas alapul szolgáljon, ilyen módon megfelel Kant ide vonatkozó kívánalmainak is.

Habár ez a czélserűség és tervszerűség nagyon is szembeötöl a természet háztartásának berendezésében, azért még sincs ellenkezők nélkül. Az ellentétek azonban inkább elvont, elméleti értékek és tulzáson, vagy helytelenül alkalmazott hasonlatokon alapulnak. (f. köv.)

kellett szállítani a lipótmezei elmeógyógyintézetbe. A jobb sorsra méltó fiatal ügyvéd már régóta zavart volt, s Budapesten szanatóriumban kezelték, de onnan javultan eltávozott. Most feleségét előlévését fenyegette, s annyira közveszélyessé vált, hogy internálni kellett.

Fényes esküvő folyt le e hó 27-én Putnokon. Ekkor esküdött örök hűséget *Farkas Lola* urleány dr. *Seress István*nak. A díszes esküvőn előkelő és nagy-számu násznép jelent meg, közöttük *Tomcsányi László* curiai bíró is családjával.

Közgyűlés. A gömörmezei takarékpénztár és hitelbank, városunk e folyton erősödő pénzügye f. hó 18-án tartja XI-ik évi rendes közgyűlését saját helyiségében.

Kicsi nekem ez a ház — kirugom az oldalát. Álaréz. — jelmezes bál, fájtos hejje-hujja. Milyet még nem látott senki emberfia, — tréfás bevezetéssel hívja a helybeli ipartestületi nyugdíjgyesület február 7-iki álarézos báljára a nagyközönséget, és a mint az előjelekből látjuk, igen sokan fognak megjelenni az estélyen. A rendezőségnek — mint halljuk — a leg-főbb célja egy kellemes emlékü fesztelen farsangi mulatságnak a megteremtése, melynek érdekében serényen is munkálkodik. Lesz különféle tréfás látványosság, szépségverseny, s minden századik belépő jutalmat, sőt az 500-ik belépő egy szép aranyórát fog kapni emlékül. A belépő-díj 2 kor. Kezdődik este 8 órakor. Az álarézosok külön gyülekeznek az emeleti étterembe. Az igazán nemes, humánus cél érdekében a tréfás meghívónak utolsó sorairaival hívjuk meg mi is olvasóinkat: „Hegedűsöz, dínom-dánom haj-haj! Aki eljön, nem bánja meg tyuhaj!”

Esküdtszéki tárgyalások. Az esküdtszéki ciklus holnap, február hó 1-én veszi kezdetét. Február 1-én halált okozott súlyos testi sértés büntetével vádolt *Sifri János* bűnügye kerül tárgyalásra. Elnök lesz *Kubinyi Aladár* curiai bíró, bírák: *Cseh István*, *Fodor Zoltán*, jegyző: *Salmán Ottó*; ügyész: dr. *Mészáros István*, védő: dr. *Fráter Sámuel*.

Február 2-án szünet.
Február 3-án rablás, lopás és súlyos testi sértés büntetével vádolt *Zagyi Tóth István* és társai elleni bűnügyet tárgyalják. Elnök lesz *Kolbay Sándor* kir. táblai bíró; bírák: dr. *Kálniczky Géza*, *Kovács Géza*, jegyző: *Lehoczky Márton*, ügyész: *Penyigey Lajos*, védők: *Molnár József*, dr. *Terhes Samu*, dr. *Seidner Mór*, dr. *Haas Andor*.

Február 4-én halált okozott súlyos testi sértés büntetével vádolt *Danko Módos* András elleni bűnügye kerül tárgyalásra. Elnök: *Kolbay Sándor* táblai bíró, bírák: *Mészáros István*, *Kovács Géza*, jegyző: *Vörös László*, ügyész: dr. *Mészáros István*, védő: dr. *Institórisz Endre*.

Február 5-én halált okozott súlyos testi sértés büntetével terhelt id. és ifj. *Herbal* András elleni ügy tárgyalatik. Elnök: *Kolbay Sándor* táblai bíró; bírák: *Fodor Zoltán* és *Langhoffer Viktor*; jegyző: *Raduly József*; ügyész: *Penyigey Lajos*; védők: dr. *Cziner Miksa* és dr. *Fráter Sámuel*.

A kisorsolt esküdtek jegyzéke következő: Dr. *Türkölly József* ügyvéd Rimaszombat, *Máriássy Andor* földbírtokos Rakottvás, dr. *Wallentiny Dezső* főgimnáziumi tanár Rimaszombat, *Szlopovszky Károly* ág. ev. lelkész Bugyikfala, *Kolbenheyer Lajos* ág. ev. lelkész Rimabánya, *Zachar Gusztáv* főgimnáziumi tanár Rimaszombat, *Szük Gyula* ref. lelkész Uzapanyit, *Tóth Béla* építész Rimaszombat, *Szűgyi Zsigmond* könyvelő Rimaszombat, *Timkó Mihály* elemi iskolai igazgató Rimaszombat, *Nagy István Gyurko* földműves Iványi, ifj. *László János* timár Rimaszombat, *Knöpfler Károly* földbírtokos Rimakokova, *Feymann László* magánzó Rozsnyó, dr. *Weinberger Rezső* ügyvéd Rimaszombat, *Czibur Pál* földbírtokos Feled, dr. *Krausz Gyula* ügyvéd Rimaszombat, *Koreny Pál* mérnök Rimaszombat, *Fekete Nándor* gyógyszerész Putnok, *Felek Ferenc* malomigazgató Putnok, *Falvi Jenő* könyvkereskedő Rozsnyó, *Heinzelmann Alfréd* földbírtokos Lice, *Eperjessy József* könyvelő Rimaszombat, *Pásztor Gyula* főgimnáziumi tanár Rimaszombat, *Spéczián Gusztáv* gazdatiszt Betlér, ifj. *Czener Pál* tanító Rimarabó, *Samu János* földműves János, id. *Runyay József* eszmadia Rimaszombat, ifj. *Csapó János* timár Rimaszombat, *Andrási László* fényképész Rimaszombat.

Bücsü. Zala-Egerszegre történt áthelyeztetésem folytán sürgősen el kellvén utaznom, mindazon jó barátainak és ismerőseimnek, kiktől személyesen nem volt szerencsém búcsúzni, ez uton mondom szívélyes bocsolat azon kérelemmel, hogy tartsanak meg emléktükben és én viszont kedves emlékemben fogom őket őrizni.

Baintner Arnold, kir. p. ü. titkár.

A gömör-szepesi vasút. A gömör-szepesi vasút érdekeltjeit február hó 3-ára hívta meg a kereskedelmi miniszter államtitkára szakértekezletre, melyen ismét tárgyalásra és talán döntésre kerül az a kérdés, hogy a szepes-gömör vasút Dobsina-Poprád vagy Betlér-Igló felé vezetessék-e? Mi kezdettől fogva Dobsina-Poprád mellett küzdöttünk szívvel-lélekkel az összes vármegyei intézőkörökkel együtt, s igaz van a vasutügy egyik lelkes harcosának, mikor azt mondja, hogy Dobsinát a kombinációból kihagyni a legnagyobb közgazdasági botlás volna! Vármegyénk vezetőinek a nagyfajosságú ügy érdekében erősen sikra kell szállniok, s minden összeköttetést kihasználva kell akcióba lépni. A másik érdekelt vármegye bizonyára nem nézi össze-tett kézzel az akciózt, fel kell tehát venni a komoly küzdelmet, mert bizony felő, hogy különben lemaradunk, mint a hogy ez — sajnos — már nem egyszer meg-esett velünk!

Helyreigazítás. A rimaszombati kereskedelmi és közgazdasági bank r. t. — mint megirtuk — f. hó 20-án *Síteő István* igazgatósági elnök vezetése mellett tartotta meg évi rendes közgyűlését. A közleményben az volt, hogy a tartalékok 9496 kor. 20 fill., holott ez a most hozzácsatolt 3600 koronával együtt 13096 kor. 20 fillerre gyarapodott.

Utólagos nyugtázás. A Tornalján f. hó 16-án megtartott bál alkalmával a felülfizetők sorából dr. *Kubinyi János* nagyrözei kir. közjegyző, ki 7 koronát fizetett felül, kimaradt. A rendezőség a tévedést, illetve az összeg vételét ez uton nyugtázza.

Agyonnyomta a vonat. Feleden, a vasuti állomáson folyó hó 28-ára virradó éjjel halált okozó nagy szerencsétlenség történt. *Makocynyi Gusztáv* miskolci lakos, vonatkísérő-fékező a tolató vonatot két tányérja közé került, mely halálra lapította. Hulláját boncolás után Miskolcra szállították.

Tréfás estély. A helybeli ifjuság az Olaszországi földregés által sujtottak s a reszadományi és aiki bányákban szerencsétlenül jártak felsegélésére tegnap t. hó 30-án a Hungária szállodában tréfás estélyt rendeztek, melyet hetek óta tartó lázas készülődések előztek meg, s az érdeklődés oly széles körben mutatkozott, hogy a fényes siker előrelátható volt. A vendégnökök voltak: *Bornemissa Lászlóné*, *Kubinyi Aladárné*, özv. báró *Luzenszky* Henrikné és *Samarjay Jánosné*. Az estélyről jövő számunkban referálunk.

Petőfi és a bécsi magyarok. Örvezendve tapasztaljuk, hogy a legnagyobb költő kultusza betölti a sziveket. Szokatlan nagy számban rendeznek mostanában Petőfi-matinékat, előljár Petőfi műveinek népszerűsítésében a Petőfi Társaság füzeteletbeli tagja: *Jászai Mari*. Ujabbban, mint értesülünk, a bécsi magyar egyesület elnöke zápori *Regenhardt Ferenc*, továbbá ennek a körnek lelkes titkára *Riszner Kázmér* udvari titkár tett magukéva a Petőfi Társaság által létesítendő Petőfi Ház ügyét. A két lelkes magyar felhívására mozgalom indult meg, hogy a bécsi magyarság a Petőfi Ház létesítésének céljaira minél szélesebb körű akcióba kezdjen. Meg akarja a bécsi magyarság mutatni, hogy bár élethivatása idegenbe vonja, szívében első helyet foglal az a magyar lantos, a ki a hazaszeretnek *Tirteusza* volt. Teljes elismeréssel kíséjük a mozgalmat indító bécsi magyar urak fáradozását s igaz szívet kívánjuk, hogy a költő muzeumának szépségéhez jelentékeny anyagi erővel siessenek testvéreink.

Gépipari tanfolyamok. A miskolci kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a m. kir. technológiai iparmuzeumban (Budapest, VIII. József-körút 6.) rendezett kisipari gép- és szerszámkiállítás kapcsolatban 6-6 napos tanfolyamokat rendeznek és pedig: I. Az elektromotorok kezeléséről 5 tanfolyam: február 1-6, 15-20, március 1-6, 15-20 és 29, április 3-ig. Résztvehetnek a tanfolyamokon: motortulajdonosok, motorkezelők, villamos központi telepek szakmunkásai, erőáramu villamosszerelők, lakatosok, gépalkotások és hasonszámjű iparosok, kik a szükséges előképzettséggel rendelkeznek. II. A galvanizálási eljárásokról 4 tanfolyam: február 8-13, 22-27, március 8-13, 22-27-ig. Résztvehetnek ugyanazok, mint a fenti tanfolyamon, műszeresek és galvanizálással foglalkozók előnyben részesülnek. III. Autogéngáz és elektromos hegesztésről 4 tanfolyam: mindegyik 4 napig: február 9-12, 23-26, március 9-12, 23-26-ig az esti órákban. Résztvehetnek az kellő előképzettséggel bíró fémiparosok. A beiratási díj 2 korona, tandíj nincsen. A tanfolyamok bármelyikére utazók kedvezményes vasuti jegy váltására jogosító igazolványt kaphatnak. A tanfolyamok látogatására a miskolci kereskedelmi és iparkamaránál lehet jelentkezni, a hol a vasuti igazolvány is kapható.

Kedvezményes utazás Budapestre. A Budapestben március 31-ig tartó kisipari gép- és szerszámkiállítás megtekintését előmozdítandó, a kereskedelmi miniszter ut az oda utazó iparosok, iparossegédek és tanoncok részére azon kedvezményt adta, hogy Budapestre és vissza, személy s vegyes vonatokon a II. kocsiosztályban 3-ad, a III. osztályban féljegyvel utazhatnak. Az utazásnak azonban legalább is tíz főből álló csoportokban kell történni. A kedvezményes utazásra szóló igazolványok, ott a hol ipartestület van, ennek utján, más helyütt közvetlenül kell a miskolci keresk. és iparkamarától kérni.

Uj törvény a mértékhitelítésről. A kereskedelemügyi miniszter rendeletével életbelépett a mértékhitelítésről szóló 1907. évi 5. törvényezikk, a melynek értelmében mértékekkel való mérésre a közforgalomban vagyis szolgáltatások terjedelmének megállapítása céljából esakis hitelesített mértékek és mérőeszközök használhatók. A következő mértékek és mérőeszközök ennek hitelesítési kötelezettség alá: 1. hosszimértékek, 2. folyadékmértékek és mérőeszközök, 3. száraz anyagok mérésére szolgáló űrmértékek, 4. súlyok, 5. mérlegek, 6. szeszfokmérők, 7. czkorfokmérők, 8. fűtőeszmérők, 9. gázmérők, 10. vízmérők, 11. elektromos fogyasztásmérők. A hitelesítési állami mértékhitelítő hivatalok teljesítik. A törvény végrehajtására vonatkozó rendeletek és utasítások most jelentek meg a hivatalos lapban, megszáva a hitelesítő mértékek és mérőeszközök kellekeit, a hitelesítési eljárást, a díjszabást a mértékhitelítő hivatalok szervezetét. A kereskedelmi miniszter egy rendelete megengedi, hogy a törvényhatósági és községi hordóhitelítő hivatalok 1909. július elsejéig ideiglenes személyzettel működhessenek.

Szerkesztői üzenet.

„Phidész” Budapest. Valamennyi bevállott, Mihelyt reá kerül a sor, közöljük.

FÜRDŐMEGNYITÁS!

Alulírott tisztelettel hozza a nagyérdemű közönség tudomására, hogy a legnagyobb kényelemmel berendezett

gőz- és kádfürdőjében

a fürdési idő férfiaknak: Kedd és péntek kivételével mindennap 6-6 óráig.

Nőknek: Kedden, és pénteken 6-6 óráig. — Minden csütörtök d. u. zárva.

Jegyek a fürdőpénztárnál válthatók.

Varga Lajos, fürdőtulajdonos.

Hirdetmény.

160. sz. — Gömörvármegye közigazgatási bizottsága az 1909. évi január hó 12-én 78. sz. a kelt határozatával a dobsina állami elemi iskola kibővítését, továbbá az állami polgári leányiskola kibővítését és az állami óvoda helyreállítását, valamint óvónői lakás építését egedélyezte.

A fentemlített munkák kivételének biztosítására az **1909. évi február hó 27-ik** napjának d. e. 10 órájára Dobsina város polgármesteri hivatala helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik, melynél egy együttes, tehát mind a három munkára szóló ajánlat, mind pedig az egyes munkákra vonatkozó külön-külön ajánlat is elfogadatik.

Versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat az ajánlati költségvetéssel együtt a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalnál annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A régi épületek lebontásával felszabaduló s használható anyagokat a vállalkozó köteles átvenni s költségvetésileg feltüntetni, hogy mily összeget ajánl azokért.

Az ajánlathoz az ajánlati költségvetés végösszege 5%-nak megfelelő bantpénz esatolandó.

Az ajánlati előmunkálati költségvetéstől eltérő szöveggel, vagy az egyszerűségeket betűkkel és számokkal nem világosan kiírt ajánlati költségvetések figyelembe sem fognak vétetni.

Dobsina v. képviselőtestülete által delegált bizottság az ajánlatok elbírálásánál fenntartja magának a jogot, hogy azok között — az ajánlati árakra való tekintet nélkül — szabadon is választhat, esetleg az ajánlatokat vissza is utasíthassa, mely utóbbi esetben a bantpénz feltétlenül vissza származtatik.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek Dobsina v. polgármesteri hivatalánál a rendes hivatali órákban naponként megtekinthetők.

Az ajánlati költségvetések darabonként 6 koronáért, a 3 darab költségvetés tehát összesen 18 koronáért, a polgármesteri hivatalnál megszerezhetők.

Dobsina, 1909. január hó 23-án.

Dr. Csermák Sándor, polgármester.

Eladó ház és szántóföld.

A Szijjártó-utca 48. számú ház, mely két lakással is használható, az udvarnál kert és minden mellékhelyiség, továbbá a Jánosi-uton a Jellinek-féle faraktár közelében **egy holdas belsőség** szabad kézből eladó. — Venni szándékozők értekezhetnek bármikor a tulajdonossal **Szijjártó-utca 80. szám** alatt. 1-3.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a nagyra becsült vásárló közönség tudomására hozni, hogy köztem és Kern Adolfné urnő között a **Kossuth Lajos-utca 1. sz.** alatt lévő üzlethelyiségre vonatkozó bérleti viszony megállapítását tárgyzó per a tek. kir. törvényszék által jogerősen az én javamra döntetett el, ennek folytán tehát a hirdetett üzlethelyiség már nem kiadó és az továbbra is — 1912. év május 1-ig — az én bérletemben marad.

Rimaszombat, 1909. január 29.

Tisztelettel **CSÁSZÁR PÁL**.

Benkó János

Gömörvármegye legrégebb és legnagyobb **butortelepe**, valamint **temetkezési vállalata** Rimaszombat, Kossuth-u. és Kmetty-utca sarok.

Ajánlja óriási készlettel bíró butortelepét a n. é. közönség jóakaratu figyelmébe; divatos nappali és hálószoba berendezések, menzasszonyi kelengye és egyéb más butorzatok a legnagyobb választékban mérsékelt áron kaphatók. Temetkezési vállalatom szintén ajánlom a n. é. közönség figyelmébe. Ajánlokom bármint egyszerű temetőstől a legdíszesebb temetőseknek a teljes elrendezéséig.

Üzletemmel kapcsolatban igen nagy és választékos raktár tartok fenn a legújabb szerkezetű és legkittünőbb zenélő és beszéző **gramofonokból** és a hozzávaló mindenféle egy és kétoldalas **gramofon-lemezekből** Gramofonjaim a technika legújabb vívmányai; a lemezek pedig a leg-híresebb művészek és zeneszerzők énekeit és zeneköltésüket foglalják magukban. Ezen, ma már általános közkeveltségnek örvendő zeneszközök igen alkalmasak karácsonyi és újvi ajándékkul, a melyből raktáramban nagy választék van és azok jutányos áron, sőt részletfizetésre is megszerezhető.

A n. é. közönség figyelmét tisztelettel hívom fel üzletre és kérem jóakaratu pártfogását.

Rimaszombat, 1908. november hó.

Özv. Benkó Jánosné, tulajdonos.

Pásztory
ÉLŐVIRAG-KÖTÉSZE.
 Telefon 57-33.

Csokor- és koszorukötésért az országban a legtöbb díjjal kiüntetve. — BUDAPEST, Rákóczi-ut 3. (Nemzeti színház.) Képes árjegyzék díjtalan. Vidéki megrendelések nagy figyelmet fordítok.

Köszén és tűzifa leszállított áron!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy **köszén és tűzifát** a következő leszállított áron árusítom:

II. oszt. vegyes tűzifa erdei méter	4 kor. 50 fill.
III. oszt. vegyes tűzifa	3 kor. 50 fill.
Aprított tűzifa 1 métermázsza	1 kor. 50 fill.
Salgótarjáni darabos köszén 1 métermázsza	2 kor. 30 fill.

Tisztelettel **Kohn Albert** fakereskedő.

Megrendelhető: **HEKSCH BERTALAN** fűszerkereskedésében is.

ÉRTESÍTÉS.

Tájékoztatásul hozom a nagyérdemű közönség tudomására, hogy az eddigi **BRAUN GYULA** és **GRÜN ADOLF** czímmel fennállott

szállítási társas egézből

ez év elején kiváltak és január 1-től **hásonló urletet saját nevem alatt vezeték.** — E szakmában szerzett több évi tapasztalataim b. zst. teket nyujtanak bárm. n. megz. z. teljesítésére. — Ajánlkozom ennélfogva bárm. féle **teher-** esetleg **utorszállításra** (butorszállítás kocsin) ugy helyben, mint vidékre vagy az ország bármely tájékára.

A n. é. közönség szives jóindulatát kérve vagyok Rimaszombat, 1909. január hó 2-3. mély tisztelettel

GRÜN ADOLF, szállító.

Hirdetmény.

543. 571. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszécsi és a budapesti VI. ker. kir. járásbíróságnak 1908. évi Sp. 363/3, Sp. 2772. számú végzése következtében dr. Weinberger Rezső és dr. Bárczay Gyula ügyvéd által képviselt Rasztóvszky Pál és Szalay Bárczay czégek javára **Stelkovic László** ellen 350 kor., 257 kor. s jár. erejéig 1908. évben fogantatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 1240 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, sertések, tehén, kocsik, széna, butorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbíróság 1908. évi V. 418/ V. 164/2. számú végzése folytán 350 kor., 257 kor. tőkekövetelés, ezeknek esedékes kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 230 kor. 5 fillérben birólag már megállapított költségek erejéig állóhangony alperesnél leendő megtartására **1909. évi február hó 4-ik napjának** délelőtti 11 órája határidőül kitzüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fogtak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LXI. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Rimaszécs, 1909. évi jan. 15. napján.

Kovács Géza, kir. bír. végrehajtó.

Szives tudomásul.

A folyó év január 1-től gazdasági gép- és áruszállítást megnyitottuk, hogy ez által a közönségnek tegyük eleget, biztosabban és előnyösebben hozzáférhetővé tegyük a nagyközönségnek a szükséges gazdasági gépek és egyéb földművelési eszközöknek a beszerzését. Szives kézzel keresi fel egyszerű levelező-lapon hozzánk intézett felhívásra e szakbeli hivatalunkunk mindazokat, kik e végett hozzánk fordulnak.

Legelőnyösebben beszerezhetők: **Gőzcséplő- és motorcséplő készletek, vető-, arató- és fűkaszaló gépek, szénagyújtók** és az összes kisebb gazdasági gépek.

Műtrágyák kicsinyben és kocsirakományként, ugyszintén egyéb gazdasági szükségletű tömegárúk.

Elvállaljuk: takarmány-fűsző kamarkát, malom, szeszyár és téglagyár berendezések szállítást. — Esetlegesen csereüzleteket is lebonyolítunk.

Fizetési feltételeink a legkedvezőbbek, a mennyiben kellő biztosíték ellenében 6-15 évi hitelt is nyujtunk.

Tisztelettel:

Rimaszombati Kereskedelmi és Közgazdasági Bank r. t.

3-12.)

Meghívó.

A Gömörmegyei Takarékpénztár és Hitelbank R. T.

XI. évi közgyűlését

1909. február 18-án délután 2 órakor

tartja meg Rimaszombatban saját hivatalos helyiségében.

Erre a t. részvényeseknek csak oly figyelmeztetéssel hivatnak meg, részvényeiket az alapszabályok 22. §-a alapján intézetünk pénztáránál a közgyűlést megelőzőleg legalább három nappal letéteményezni sziveskedjenek.

Tárgyak:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése a lefolyt üzletév eredményéről és javaslata a tiszta nyereség felosztása iránt.
2. Az igazgatóság és felügyelő bizottság felmentése.
3. Négy igazgatósági tag választása az alapszabályok 32. §-a alapján.
4. Harmác választmányi tag választása az alapszabályok 58. §-a alapján.
5. Az alapszabályok 5., 21., 25., 26., 27., 40., 41., 42., 43., 44., 45., 46., 51., 52., 63. és 111. §§-ainak módosítása.
6. Indítványok.

Rimaszombat, 1909. évi január hó 28-án.

Az Igazgatóság.

Dr. VAJDA GÉZA szemorvos szemgyógyintézete

Miskolczon, a „sanatorium és vizgyógyintézet” felülfoglalt épületében. — Telephon 221.

Rendelés hétköznap d. e. 11 órakor és d. u. 3 órakor. 5-13

Hirdetmény.

605. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bécsi cs. kir. járásbíróságnak 1908. évi CX. 731/4 számú végzése következtében dr. Fischer Róbert ügyvéd által képviselt Brüder Fröhlich és Co. javára 183 kor. 20 fill. s jár. erejéig 1908. évi decz. hó 11-én fogantatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2004 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: cipző árúk és bolti berendezés nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a tornaljai kir. járásbíróság 1908. évi V. 378/2. számú végzése folytán 183 kor. 20 fill. tőkekövetelés, ennek 1908. évi április hó 21. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 53 korona 83 fillérben birólag már megállapított költségek erejéig Tornalján alperes bolti helyiségében vagy lakásán 41. hsz. házban leendő megtartására **1909. évi február hó 4-ik napjának** délutáni 2 1/2 órája határidőül kitzüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LXI. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Tornalján, 1909. évi január hó 21. napján.

Székely Sándor, kir. jbir. végrehajtó.

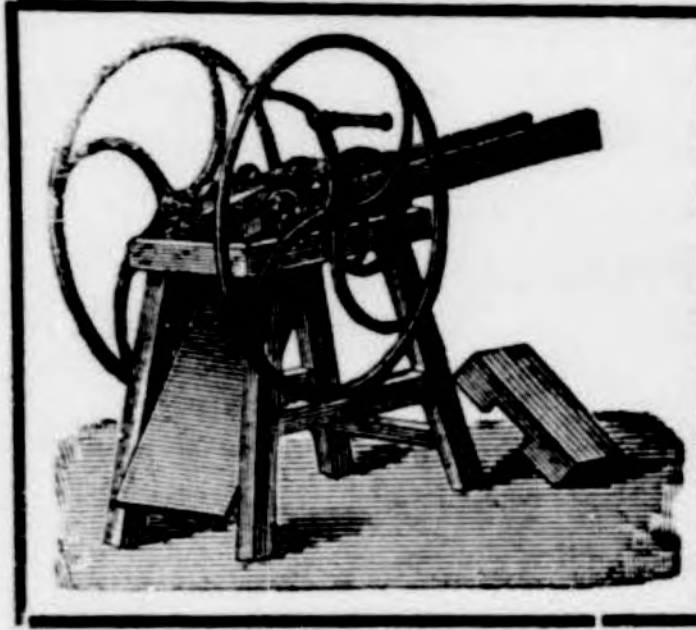
FLEISCHER és TÁRSA

gazdasági gépgyára és vasöntője Kassán, Vám-utca 11. sz. alatt.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával czélszerűen s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit, nevezetesen: **Szecskeválogókat, kézi- vagy járányhajtasra. — Répavágókat és tengeri morzsolókat. — Olajhajtasra. — Répavágókat, pörkölőket. — Olajmag-zúzókat, — továbbá őrlő és daráló malmokat, Progress-tisztító gépeket, lisztosztályozó hengereket, szivattyúkat, gőzgepeket, gőzkazánokat,**

malom- és szeszyár-berendezéseket stb.

Gépeink, eszközeink és egyéb gyártmányainkat készletben tartjuk gyárunkban. Gazdasági gépeink képes-, valamint öntödenk gyártmányai árjegyzékét kívánatra bérmentve küldjük.

MEGHÍVÁS.

A Nagyrőczei Népbank Részvénytársaság

t. részvényesei, Nagyrőczen, az intézet saját házában folyó 1909. évi február hó 14. napján délelőtt 10 órakor tartandó

évi rendes közgyűlésére

tisztelettel meghivatnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Közgyűlési elnök választása.
2. Igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
3. Mérleg- és számadás jóváhagyása, s felmentvény megadása iránti határozás.
4. Tiszta jövedelem felosztása.
5. Könyvelő választása.
6. Netáni indítványok.

Az igazgatóság.

Az eredeti vagyonmérleg, a közgyűlés elé terjesztett jelentések és javaslatai a közgyűlés 198. §-a értelmében a közgyűlést megelőző 8 napon át az intézet helyiségében d. e. 9-12 óráig megtekinthetők.

Kiadó üzlethelyiségek

A Kossuth Lajos-utca 19. számú **Hollós-féle** emeletlen házában levő üzlethelyiségek két nagy raktárral azonnal bérbe vehetők; — sőt **az egész ház eladó.** — Bérelni, esetleg venni szándékozók forduljanak **özv. Hollós Józsefné-** vagy **id. Rábely Miklós** könyvnyomdáshoz.

Hirdetmény.

992. sz. — Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a Podgarzei cs. kir. járásbíróságnak 1908. évi C. II. 447/3 számú végzése következtében dr. Wilhelm Schmiedt ügyvéd által képviselt Pinceles & Kornblüch Bankhaus javára 336 kor. s jár. erejéig 1908. évi deczember hó 28-án fogantatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 820 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarhák nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbíróság 1908. évi V. 820/2. számú végzése folytán 336 korona tőkekövetelés, ennek 1908. évi július hó 28. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 35 kor. 58 fillérben birólag már megállapított költségek erejéig Tiszolczon adós lakásán leendő megtartására **1909. évi február 6-ik napjának** d. u. 3 órája határidőül kitzüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fogtak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LXI. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Rimaszombat, 1909. január 24. napján.

Gasko, kir. jbir. végrehajtó.

A t. utazó közönséghez!

Rimaszombatban, a „TOMPA“-szállodában

egy szoba fűtés, világítással és egy ágygyal 2 kor.; ugyanez két ágygyal 4 korona. Hónapos szobák kaphatók megegyezés szerint teljes ellátással is.

Elfogad **havi előfizetőket** benti és kinti étkezésre.

Ajánlja továbbá kitzünő minőségű **szentendrei** és **ajnácskői** új borait, literenként 32 krajczárért.

Naponta friss csapolású **maláta-sör,** egy pohár 10 kr.

Szives pártfogását kéri az utazó és szórakozni kívánó közönségtől:

GEDE ISTVÁN, vendéglős.